

5 במרץ 2019

שלום רב,

הנדון: האם את/ה תומד/ת בפתרון לסוגיית מבקשי המקלט ומצוקת תושבי השכונות?

בישראל חיים כבר למעלה מעשור מבקשי מקלט מאפריקה שאינם בני הרחקה בשל חשש ממשי לשלוםם ולחיייהם. נכון להיום מדובר בכ-33 אלף איש ואישה; אולם עד כה, מדיניות הממשלה, שנמנעה מלתת להם שירותים וזכויות בסיסיות, רק החריפה את מצבם ואת מצוקת התושבים בשכונות בהן הם מתגוררים.

מסמך זה מציג בקצרה את התכניות שהוצגו בפני הממשלה האחרונה לטיפול בסוגיית הפליטים ושיקום דרום ת"א, ומידע בסיסי בנוגע לסוגיה הנדונה.

נודה להתייחסותך לשאלות הבאות:

1. האם את/ה תומד/ת במתווה האו"ם והאם תפעלי לקידומו?
2. האם את/ה תומד/ת בשילוב של מבקשי המקלט בישראל, כולל מתן אישורי עבודה וזכויות סוציאליות, עד שניתן יהיה להחזירם בבטחה למדינותיהם?
3. האם תפעלי לקידום תכנית ישימה ומתוקצבת לשיקום שכונות דרום ת"א?

מתווה האו"ם - תכנית של נציבות הפליטים של האו"ם שהושגה תוך הסכמה עם מדינות בעולם, להוציא מישראל ליישוב מחדש במדינות מערביות מחצית ממבקשי המקלט החיים כיום בישראל, ומתן מעמד הומניטרי זמני למחצית הנותרת, תוך פיזורם ברחבי הארץ באופן שיוריד את העומס על השכונות בדרום ת"א. ואכן, בשני באפריל 2018 **נתניהו הכריז על המתווה** כעל פתרון טוב למצב בעייתי. אך יממה לאחר מכן, **חזר בו מההסכם** בשל התנגדות של קומץ קולני וביקורת מימין. **ההתנגדות למתווה לא ברורה**, הטענות כי לא היו מדינות שמוכנות לקלוט את מבקשי המקלט הן שקריות ולמעשה עדיין ישנן מדינות הממתינות שישראל תתעשת ותחזור למתווה המוצע. ההשפעה שקנו גורמים קיצוניים בקרב הממשלה וחברי הקואליציה הובילה רק להכבדה נוספת על דרום ת"א ותושביה הישראלים ועל מבקשי המקלט: אין שיקום, אין פיזור, העוני רק התגבר והמצוקה גדלה. **יש עדיין אפשרות לחזור למתווה שפוי ואנושי שיתן מענה אמיתי לתושבי השכונות ולמבקשי המקלט.**

תכנית בכירי המשק - תכנית עליה חתומים למעלה מ-60 בכירים במשק הישראלי. בין החותמים: ארבעה שכיחנו כמנכ"לים של משרדי ראש הממשלה, האוצר והתיירות - יוסי קוצ'יק, אילן כהן, ירום אריאב ואלי גונן; החשב הכללי ויו"ר בנק לאומי לשעבר, איתן רף; יו"ר הבורסה לניירות ערך, אמנון נויבך; כלת וחתן פרס ישראל לתעשייה לשנת 2018, יהודית ויהודה ברוניצקי; נשיא התאחדות התעשיינים, שרגא ברוש; נשיא התאחדות המלונות, אמיר חייק; מנכ"ל איגוד המסעדות, שי ברמן; נשיא

התאחדות האיכרים, דובי אמיתי ונשיא התאחדות בוני הארץ, רוני בריק; ועוד שורה ארוכה של יזמים, חוקרים ואנשי עסקים. התוכנית מסתמכת ומשלימה את מתווה האו"ם, אך יכולה גם לצאת אל הפועל באופן עצמאי. **עיקרי התכנית כוללים:**

- **שיקום דרום ת"א** - התכנית מקדישה חלק משמעותי לשיקום השכונות, תוך השקעה בתשתיות פיזיות, שיקום חברתי מקיף והקמת מנהלת ציבורית שתפעל בשיתוף עם תושבי האזור. **כפי שציין גם מבקר המדינה, ההזנחה של דרום תל אביב היא גורפת ומתמשכת על פני שנים, והמדיניות שמחלישה את מבקשי המקלט רק פוגעת ומחלישה יותר את התושבים הישראלים איתם הם חיים.**

- **פיזור** - פיזור מבוקר של אוכלוסיית הפליטים בכל הארץ בהתאם לביקוש לעובדים בכל אזור, תוך הקפדה על כך שמספר הפליטים לא יעלה על 1% מסך אוכלוסיית היישוב בו יתגוררו.

- **תעסוקה** - ישראל מחלקת אשרות עבודה לעשרות אלפי מהגרי עבודה מדי שנה. עם זאת, ראשי המשק חוזרים וזועקים כי **קיים מחסור אדיר בידיים עובדות בתחומים כמו מסעדות, מלונאות, ניקיון, חקלאות ובניין**. מתן אשרות עבודה והכשרות מקצועיות מתאימות למבקשי המקלט יחזק את העסקים בפריפריה הזקוקים לידיים עובדות, יגביר את פיזור האוכלוסייה, ויקל על הלחץ על דרום תל אביב.

- **זיור** - מערך שיקל על מבקשי מקלט בשוק השכירות ברחבי הארץ כדי להתמודד עם חסמים שונים העומדים בפני מבקשי המקלט, תוך הקמת מערך תיווך הוגן שיפגיש בין היצע הדירות הפנויות ומבקשי המקלט בכל יישוב אליו יפנו.

עלות התכנית, כ-150 מיליון ₪ בשנה, צפויה לכסות את עצמה, וזאת על פי תחזיות של המכון להגירה במרכז האקדמי רופין שהעריך כי הגידול בהכנסות המדינה ממס הכנסה בשל העסקה של מבקשי מקלט בענפים בהם חסר כוח אדם יהיה בהיקף של 159 מיליון ₪ בשנה.

נודה להתייחסות לשאלות בהקדם.

כמובן, נשמח לספק כל מידע נוסף שנדרש לך לשם גיבוש מדיניות מושכלת בנושא.

בברכה,

בשם ארגוני הפורום

עלוה קולן - מקדמת מדיניות וקשרי ממשל

מצורף מסמך רקע על מבקשי המקלט מאריתריאה וסודן